Projekt

g) PU 3 19/2013

UCHWAŁA NR
RADY GMINY STĘŻYCA
z dnia 03 grudnia 2013 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stężyca na lata 2014-2020

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 i poz. 645)

Rada Gminy Stężyca uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stężyca na lata 2014-2020, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały, stanowiący część Strategii Rozwoju Problemów Społecznych Gminy Stężyca na lata 2011-2016.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3

Traci moc uchwała Rady Gminy Stężyca Nr IV/29/2010 z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stężyca na lata 2011-2013.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2014 roku.

Przewodniczący
Rady Gminy Stężyca

Stefan Literski

RADCA PRAWNY
Wanda Arndt
GDYNIA

UZASADNIENIE

Obowiązek przyjęcia niniejszej uchwały wynika wprost z art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).Zgodnie bowiem z uregulowaniami powyższego przepisu do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym również opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja powyższych zadań prowadzona będzie w Gminie Stężyca w oparciu o powyższy program, którego głównym celem będzie zmniejszenie skali przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy, jak również stworzenie lokalnej koalicji przedstawicieli różnych instytucji mających wpływ na politykę profilaktyczną i pomocową na obszarze właściwości Gminy Stężyca.

Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały jest konieczne oraz w pełni uzasadnione.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Stężyca
z dnia

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W GMINIE STĘŻYCA
NA LATA 2014-2020

GMINNY PROGRAM
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

w Gminie Stężyca

na lata 2014-2020

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013, poz. 182 z późn.zm.)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245)
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r., poz. 788 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn.zm.)

Program zgodny z celami określonymi w programach rządowych i lokalnych:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016.
2. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kartuskim na lata 2011-2013.
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stężyca na lata 2011-2016.
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stężyca.

II. Informacje ogólne:

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, jak również pomiędzy rodzicem i dzieckiem oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych, niepożądanych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w

funkcjonowaniu rodziny, takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, jednak w innych bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny działania.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to:
„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą."

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do określenia. Przemoc ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i prawidłowe, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Kobiety częściej ujawniają przemoc. W wielu rodzinach do sytuacji przemocy zachodzi, gdzie istnieje problem alkoholowy.

III. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Stężyca:

Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

IV. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Stężyca:

1.Podmioty odpowiedzialne za koordynację i realizację programu.

Realizatorami programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są:
1. Urząd Gminy w Stężycy,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy,
3. Posterunek Policji w Stężycy,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Placówki oświatowe z terenu gminy Stężyca,
6. Ośrodki zdrowia działające na terenie gminy Stężyca,

Realizatorami programu mogą również być kuratorzy sądowi oraz organizacje pozarządowe.

Koordynacją realizowania zadań i celów Programu zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny.

2.Zadania.

Art. 6. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi „zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w

trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356) chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej".

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:
1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie działań w środowisku mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
6. monitorowanie oraz dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy,
7. współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

3. Odbiorcy programu.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy skierowany jest w szczególności do:
1. osób dotkniętych przemocą oraz ofiar przemocy, w tym:
- dzieci,
- współmałżonków lub partnerów związków nieformalnych,
- osób starszych,
- osób niepełnosprawnych,
2. sprawców przemocy w rodzinie,
3. świadków przemocy w rodzinie.

V. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Stężyca na podstawie danych własnych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Stężyca:

W roku 2012 założono ogółem 25 Niebieskich Kart, które dotyczyły 22 rodzin z terenu gminy Stężyca. Główną przyczyną interwencji przemocy w rodzinie było nadużywanie alkoholu. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Zdarza się często, że dzieci z rodzin,w których zachodzi podejrzenie o występowaniu przemocy nie doświadczają bezpośrednio przemocy fizycznej. Jednak są one świadkami trudnych sytuacji w rodzinie, co negatywnie wpływa na rozwój psychofizyczny młodego człowieka i wymagają szczególnej opieki ze strony innych osób zajmujących się wspieraniem rodziny między innymi pedagogów oraz psychologów.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy wynika, że w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie pracownicy socjalni podejmowali działania w 7 rodzinach (w których było 14 dzieci). W ramach pracy w zespole lub w grupach roboczych podejmowali działania w 20 rodzinach. Natomiast w 3 rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie zastosowano działania interwencyjne i profilaktyczne.

Na terenie naszej gminy istnieje duży związek pomiędzy przemocą wobec kobiet w rodzinie i relacjach pomiędzy małżonkami oraz alkoholizmem. Oznacza to, że często na problem przemocy należy patrzeć w szerszej perspektywie problemu alkoholizmu. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholizmu, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy w roku 2012 odnotowano 30 wniosków o podjęcie działań wobec osób

uzależnionych od alkoholu, w tym 16 osób skierowano na badania biegłych sądowych, z czego w 12 przypadkach z powodu zjawiska przemocy w rodzinie.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Stężycy w 2012r. przeprowadzili 34 interwencje domowe, głównie z powodu nieporozumień, konfliktów małżonków, spowodowanych często z powodu nadużycia alkoholu. O ściganie sprawców przemocy złożono 1 wniosek, w pozostałych przypadkach zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty"

We wszystkich szkołach na terenie naszej gminy w przypadku stosowania przemocy w rodzinie podejmowano działania pedagogiczne w stosunku do dzieci z tychże rodzin bądź działania interwencyjne na skutek problemów alkoholowych:

- Zespół Kształcenia i Wychowania w Klukowej Hucie – 2 dzieci,
- Zespół Kształcenia i Wychowania w Gołubiu – 4 rodziny,
- Zespół Kształcenia i Wychowania w Szymbarku – 3 rodziny,
- Zespół Kształcenia i Wychowania w Stężycy – 2 rodziny,
- Zespół Kształcenia i Wychowania w Kamienicy Szlacheckiej- brak odnotowanych działań.

Na terenie gminy Stężyca jedynie w Ośrodku Zdrowia w Stężycy przeprowadzono działania interwencyjne i pomocowe na rzecz ofiar i sprawców przemocy w 5 rodzinach, natomiast w pozostałych ośrodkach zdrowia nie stwierdzono przypadków stosowania przemocy i nie zastosowano działań interwencyjnych.

Ani w szkołach z terenu Gminy Stężyca ani w Ośrodkach Zdrowia nie wypełniono „Niebieskiej Karty".

Na podstawie analizy zebranego materiału w stosunku do lat poprzednich można zauważyć tendencję wzrastającą występowania problemu przemocy w rodzinie bądź sytuacji zagrażających i kryzysowych w rodzinie. Wzrosła ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" oraz interwencji służb zajmujących się wspieraniem i pomocą rodzinie. Dla porównania w roku 2011 ilość działań była mniejsza, a procedurę „Niebieskiej Karty" zastosowano wobec „tylko" 11 rodzin. Natomiast w pozostałych jednostkach roku 2011 działania pomocowe oraz interwencyjne kształtowały się następująco:

a/ oświata – zastosowano w 4 rodzinach działania pedagogiczne,
b/służba zdrowia – 3 rodziny zostały objęte badaniami z powodu przemocy,
c/funkcjonariusze Policji podjęli działania interwencyjne w 23 przypadkach,
d/Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnotowała 18 wniosków o podjęcie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu,
e/pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podczas czynności służbowych podjęli działania interwencyjne w 9 rodzinach.

Analiza SWOT

Mocne strony:

-stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie,
-dobra współpraca samorządu gminnego, placówek oświatowych, pomocy społecznej, Policji, służby zdrowia i innych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
-dyżury psychologa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy.

Słabe strony:

-brak infrastruktury socjalnej gminy (brak mieszkań dla ofiar przemocy),
-brak specjalistów do pracy z rodziną, terapeutów, grupy wsparcia,
-brak działającego punktu AA dla osób z problemami alkoholowymi.

Szanse:

-akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.

Zagrożenia:

-negatywne wzorce zachowań społecznych,
-niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin oraz osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą ,
-problemy alkoholowe członków rodzin.

VI. Cele Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Stężyca.

Cel Główny

Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cel I.

Periodyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

1. Monitorowanie skali i przejawów zjawiska działań niepożądanych, kryzysowych, przemocy w rodzinie w gminie Stężyca.
2. Badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników„ pierwszego kontaktu", tj. policji, pracowników socjalnych, pracowników służb zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązania problemów alkoholowych, pracowników oświaty.

Realizacja określonego celu będzie badana corocznie w okresie styczeń-luty, na podstawie danych z wszystkich instytucji i służb zajmujących się na terenie gminy Stężyca rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie.

Cel II.

Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.

1. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji stosowania przemocy (ulotki, broszury, udzielanie informacji przez pracowników instytucji udzielających wsparcia).
2. Systematyczne prowadzenie edukacji społeczności lokalnej na tematy związane z przemocą poprzez lokalne kampanie społeczne, wydarzenia kulturalne, szkolenia dla rodziców.
3. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie (szkolenia, narady, konferencje, wykłady, warsztaty).
4. Wprowadzenie do szkolnych programów profilaktyki treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy oraz propagujące zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

Realizacja celu trwać będzie przez cały okres trwania niniejszego programu przez wszystkie jednostki zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Cel III.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

1. Współpraca z instytucjami wspierającymi ofiary przemocy w rodzinie (Centrum Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki wsparcia).
2. Zapewnienie poradnictwa psychologicznego i socjalnego dla osób dotkniętych przemocą.
3. Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, którego zadaniem jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, planowanie i realizowanie działań w indywidualnych przypadkach oraz monitorowanie działań podejmowanych wobec rodzin, u których dochodzi do przemocy. Zespół powołany jest zarządzeniem Wójta, a w jego skład wchodzą przedstawiciele następujących

instytucji i służb: policji, jednostek pomocy społecznej, gminnej komisji przeciwdziałania alkoholizmowi, służby zdrowia, oświaty.
4. Wdrażanie procedur interwencji w sprawach związanych ze zjawiskiem przemocy przez następujące instytucje: Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe oraz ośrodki zdrowia działające na terenie gminy.
5. Podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie („Niebieska Karta", „Niebieska Linia").
6. Przyznawanie w miarę posiadanych zasobów mieszkaniowych, schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Realizacja celu trwać będzie przez cały okres trwania niniejszego programu przez wszystkie jednostki zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VII. Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe budżetu gminy Stężyca, w miarę posiadanych środków finansowych. Zadania programu mogą być również finansowane z dotacji celowych i funduszy strukturalnych.

VIII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.

1.Każdy z realizatorów programu będzie dostarczał Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego corocznie do dnia 31 stycznia informacje na temat ilości podjętych działań interwencyjnych i pomocowych dla osób i rodzin zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy za rok poprzedni oraz realizacji poszczególnych celów programu.
2.Instytucje odpowiedzialne za realizację Programu realizuje procedurę „Niebieskiej Karty" w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.
3.Realizacja zadań programu będzie monitorowana przez Zespół Interdyscyplinarny.
4. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Stężyca sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

IX. Zakończenie.

Kryzys w rodzinach związany ze stosowaniem przemocy wskazuje na konieczność istnienia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Stężyca działa szereg instytucji, które zajmują się problematyką przemocy w rodzinie. Wspólne działanie i tworzenie koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy daje lepsze efekty niż działania każdej z instytucji w pojedynkę. Z tego powodu zachodzi potrzeba koordynacji tych działań przy wykorzystaniu potencjału tychże instytucji. Funkcjonowanie takiego systemu polega na planowej współpracy, gdzie działalność każdej z nich stanowi element szerszego działania. Dostrzegając wagę skutecznej walki z przemocą można sądzić, że realizacja Programu wpłynie na zmianę postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie oraz spowodują spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.